

شده است برگردند. مثلاً فرض کنید درباره ۵ مورد بحث ها نهایی شده باشد و تمام شود اما پس از مدتی دوباره آن ها می خواهند اگر خواستند به آن ۵ مورد رجوع کنند و دوباره بحث کنند. خوب شما حساب کنید که با این شرایط مذاکره با آژانس چقدر زمان خواهد برد؟ به همین دلیل هم هیچ کس در کشور این شرایط تحمیلی را نمی پذیرفت. ما هم محکم ایستادیم و گفتیم که آژانس باید سند بدهد و به صورت مکتوب آژانس بگوید که موضوعات چیست تا ما طبق قوانین به آن ها پاسخ دهیم. اما آن ها این را نمی پذیرفتند. مثلاً آن ها درباره برخی خریدهایی که ممکن بود جمهوری اسلامی قیلاً انجام داده باشد مواردی را مطرح می کردند. در حقیقت قصد آن ها این بود که درباره این خریدها از ما اطلاعات بگیرند تا بتوانند به کانال های خرید ما دست یابند. شما دیدید که در این چند سال اخیر هر بانک و شرکتی که با ایران مبادله داشت را تحت فشار قرار دادند یا تحریم کردند. به همین دلیل حالا به دنبال کانال های دسترسی ما به تجهیزات هستند تا جلوی آن را بگیرند. این موضوع را به خود آن ها هم گفته ایم. اما تا این حرف را می زنیم آن ها می گویند که آژانس با تروریست ها و خرابکارها ارتباط ندارد. این جمله را آمانو و معاونانش بارها تکرار کرده اند. ما به آن ها می گوئیم که حرف ما این نیست که شما تروریست یا جاسوس و خرابکار هستید. ما به بازرس آژانس این اتهام را نمی زنیم، درست است که آن ها تبعه یک کشور هستند و حتی ممکن است حقوق شان را هم از همان کشور بگیرند اما طبق عرف بین الملل ما نمی توانیم به آن ها بگوئیم جاسوس یا تروریست. اما حرف ما این است که آن ها امنیت نگه داری اطلاعات ندارند. اطلاعاتی که از ایران کسب می شود در سایت هایی ذخیره می شود که طراحی شده توسط سیستم های غربی است و دسترسی هکرها به اطلاعات آن ها وجود دارد. ببینید که این ها چطور به ترور دانشمندان ما دست زدند یا در سایت های ما خراب کاری کردند؟ با همین اطلاعاتی که اخذ شده است. چه اطلاعاتی که سرویس های جاسوسی از عوامل داخلی خود کسب کرده اند چه اطلاعاتی که از طریق همین روش های الکترونیکی کسب می شود. ما خیلی پیشتر به آن ها می گفتیم که تمام ایمیل ها و تلفن هایی که ماموران آژانس به هم می زنند توسط هکرها خوانده می شود. اخیراً هم دیدید که همین موارد را ادوار داسنون ثابت کرد. ما زودتر فهمیدیم چون زودتر با این نوع اتفاقات مواجه شده بودیم.

بنابر این حرف آژانس درباره مطالعات ادعایی است و از این حرف هم نمی گذرد. ما را متهم به چیزی می کنند که استفاده دوگانه دارد. مثلاً مواد شیمیایی هم در صنایع دارویی و پزشکی استفاده می شود و هم کسی می تواند آن را در سلاح های کشتار جمعی به کار ببرد. در مواد صنعتی هم تجهیزاتی است که مثلاً هم در صنعت نفت کاربرد دارد هم در صنعت هسته ای و هم مثلاً برای ساخت سلاح. ایران هم یک کشور پیشرفته در عرصه نظامی است. دلیل آن هم این است که ما ۸ سال درگیر جنگ بودیم و تحت تحریم هم بوده ایم. اما خیلی پیشرفت های نظامی داشته ایم. حالا مثلاً فرض کنید در چاه های نفت بنا به دلایلی باید از نوعی مواد منفجره استفاده کنیم، خوب باید چه کنیم؟ اصلاً فرض کنید ما می خواهیم این مواد غیر نظامی را بسازیم و صادر کنیم. خوب! چرا آن ها باید در کار ایران دخالت کنند؟

در بحث هایی که مطرح کردید گفتید که آژانس زیر بار تعیین زمان بندی برای مذاکرات نمی رفت. سوال من مشخصاً این است که آیا این نهاد کلان نمی پذیرد که زمان نهایی برای مذاکرات تعیین شود؟

ببینید! آژانس رویه اش این است که باید به تمام سئوالات و مسائلی بپردازد. در تیم هایی که آن ها به ایران می آورند، متخصصان سوخت، شیمی، مواد منفجره، سلاح، حقوق و ... هستند. مثلاً از انگلیس و فرانسه کارشناس سلاح دارند. از آمریکا یک نفر حقوقدان حضور دارد و همین خانم حقوقدان نقش تعیین کننده در مذاکرات دارد. یعنی حتی در مقابل معاون آمانو که رئیس گروه است حرف اول و آخر را همان خانم

اگر اجازه بدهید از موضوع آژانس و با همکاری های جدید میان ایران و این نهاد شروع کنیم. اخیراً یوکیا آمانو مدیر کل آژانس اعلام کرد که باید وارد حوزه های چالشی بشویم. با این مقدمه می خواستم تحلیل شما را از همکاری های میان ایران و آژانس بدانم و این که درباره مطالعات ادعایی شرایط به چه شکلی پیش خواهد رفت؟

آژانس یک تشکیلات بوروکرات است و مطابق قوانین و مقررات خاص خود حرکت می کند و تأیید نامه ای که تهیه می کند پاسخ نگیرد به کار خود ادامه می دهد. درباره عراق هم دیدیم که وقتی کار خود را پس از حمله صدام به کویت آغاز کردند در مواردی رژیم بعث اجازه بازرسی به ماموران آژانس داد و در نهایت به انهدام تمام تأسیسات این کشور انجامید و نه فقط تجهیزات، یعنی حتی ساختمان ها را هم منهدم کردند اما اظهار نظر درباره عراق حتی سال ها پس از حمله آمریکا به این کشور انجام شد. یا درباره عدم شفافیت هایی که درباره برخی کشورهای هم پیمان غرب، مثلاً ژاپن مطرح شدند رسیدگی به آن کمتر از ۵ سال نبوده است. آن هم در حالی که این کشور پروتکل الحاقی را اجرا می کند. بنابراین ما نباید خیلی ساده باشیم که تصور کنیم الان با تفاهمنامه ای که با آژانس داریم باهم دوست شده ایم و آن ها هم می آیند و اعلام می کنند که چیزی نیست! سمت گیری آقای آمانو و آژانس بر این است که بحث اصلی آن ها مطالعات ادعایی است چون موضوع دیگری وجود ندارد و اگر هم چیزی بوده بحث شده و به نتیجه رسیده و پرونده ما در آژانس بسته شده بود اما دوباره باز شده است.

منظور شما همان مدالینته ای است که در دوران حضور آقای لاریجانی در شورای عالی امنیت ملی انجام شد؟

بله! در همان زمان موضوعات ما بسته شد اما آن چه که باز شده و دوباره آژانس روی آن اصرار دارد ریشه و سابقه حدوداً ۲۰ ساله دارد. البته از یک طرف باید بگوئیم که آمانو در سال ۲۰۱۱ و با انتشار گزارش (GOV/۶۵) علیه ایران کار خوبی کرده است. درست است که این گزارشی که او به شورای حکام آژانس ارائه کرد ساختگی و علیه ایران است اما ما می توانیم بگوئیم که در این گزارش همه گزارش های سرویس های جاسوسی که علیه ایران به آژانس ارائه شده بود مکتوب شده است، آن هم توسط مدیر کل هر چند این گزارش سبب صدور قطعنامه و بیانیه علیه ما شد. در همان زمان ما در گفت و گوهایی که با ماموران آژانس داشتیم آن ها اعلام می کردند که بیش از ۵۰ درصد این گزارش چندان اهمیتی ندارد و مطالب سبک و سطحی است و نیمه دیگر آن مطالب مهم است. البته در مذاکراتی که هیئت ۳ نفره ما با هیئت ۶ نفره آژانس به ریاست هرمان ناکارتس داشت ما اعلام کردیم که از پاسخ دادن به این گزارش استقبال می کنیم مشروط به این که آژانس مدارک و اسناد خود را ارائه کند. گفتیم که ما منابع خبری شمارا نمی خواهیم فقط اسناد و مدارکی که منتهی به این گزارش شده است را آژانس باید ارائه کند. گفتیم این که چه کسی این گزارش را به آژانس داده برای ما مهم نیست ما فقط اسنادی را می خواهیم که در حقوق بین الملل بتوان به آن استناد کرد. اعلام کردیم که اسناد الکترونیکی هم قبول نیست چرا که این اسندهای محکمه پسند نیست و هر کسی می تواند آن را بسازد. مثلاً درباره یک نقشه که آن ها می گفتند سند است، ادعای آن ها این بود که آن نقشه چون برخی اعدادش به زبان فارسی نوشته شده پس ساختگی نیست!

یعنی حتی قبول نکردند که بدهند؟

نه! آن ها می گویند که ما این سندها را به شما نشان می دهیم اما نمی توانیم اسناد را ارائه کنیم. این جایک سوال پیش می آید و آن هم این که چرا مذاکره با آژانس به نتیجه خاصی نمی رسید؟ ما که آماده بودیم و به تمام پندهای گزارش سال ۲۰۱۱ پاسخ داده بودیم اما آن ها حرف شان این است که «اگر این سندها را نشان بدهیم باز هم پرونده بسته نمی شود! چرا که ممکن است در حین مذاکرات اسناد جدیدی به دست ما برسد!» این جمله یعنی آن ها پافشاری دارند که انتهای کار را نبینند و هر گاه که خواستند دوباره به موضوعی که قبلاً بسته

■ من با شهید شهریار فالدو خورده ام نه «جک استراو»

■ دوستانی که شتاب زده رفتند و توافق را امضا کردند، پس از مرگ سهراب از حقوقدانان نظر می خواهند

■ تروریست ها در اقداماتی ایدایی برای خانواده دانشمندان هسته ای که زنده هستند پیام و تاج گل تسلیت ارسال می کنند

■ ادبیات آن «ژنرال» صادقانه تر از آن «حقوقدان» بود

و توافق را امضا کردند و پس از مرگ سهراب از حقوقدانان برای نظر دهی راجع به توافق ژنو دعوت می کنند باید زودتر کاری می کردند... وقتی در لایحه بحث، موضوعات سیاسی مطرح می شود، و انتقاد می کند که «آن فردی که تعیین شده بود که به آقای ظریف اطلاعات روز را ارائه کند آیا باید یک روز بعد از آغاز دولت روحانی بر کنار شود؟ این یعنی اعتدال؟ دولت آقای روحانی همه همکاری ما را قطع کرد و همه کسانی که می توانستند در تفاهمنامه به آن ها کمک کنند را کنار گذاشتند.» می گوید: «من خیلی ناراحت شدم که در تبلیغات ریاست جمهوری یک کاندیدا از چرخیدن ساتنر فپیوژ و گره زدن آن به زندگی مردم استفاده کند.» به مناظره های انتخابات ریاست جمهوری یازدهم هم اشاره می کند و می گوید: «این بحث «سرنگ» و «حقوقدان» که گفته شد جالب نبود. آن روز در آن مناظره انتخاباتی، تصور من این است که صداقت آن ژنرال بیشتر از حقوقدان بود و راحت حرفش را می زد.» اما وقتی درباره «کم سواد» خواندن منتقدان توافق ژنو از وی سوال می کنم در پاسخ می گوید به این عبارت باید این طور نگاه کنیم که «هر کس ممکن است جمله ای را بگوید که فعل و فاعل آن جابه جاشود. بالاخره در جملات محاوره ای ممکن است کلمات جابه جاشود...» مصاحبه مفصل و ۹۰۰ کلمه ای باد کتر فریدون عباسی جزئیات کارشناسی و تحلیلی و البته سیاسی و نیز خواندنی دیگری دارد که می خوانید.